

TESTI | DYNAUDIO FOCUS 50 -KAIUTIN

KAIKKI JA VÄHÄN ENEMMÄNKIN

DYNAUDIO ON AINA OSANNUT PYSYÄ AJASSA KIINNI. NYT TESTATTU FOCUS 50 JATKAA TÄTÄ PERINNETTÄ. SAMALLA SE RAVISTELEE PERINTEISIÄ KÄSITYKSIÄ SIITÄ, MITÄ ON HIGHEND 2020-LUVULLA.

TEKSTI JUSSI ARVIO | KUVAT JUSSI ARVIO JA VALMISTAJA

Kun aikanaan vierailin Dynaudiolla, todistin perinteisen käsityön ja huipputeknologian yhdessä muodostamaa liittoa. Kävi selväksi, että hyvää lähtökohtaa on mahdollista kehittää edelleen, huonoa taas ei kannata edes tehdä. Vain laatu kestää aikaa ja terve lähtökohta jatkokehitystä.

Tuo tunne ikään kuin kulminoituu Dynaudion täysin uudistetun Focus-sarjan lippulaivamallissa. Kun kaiutinta katsoo, ei valmistajasta voi erehtyä. Visuaalisesti tutun näköiset kaiutinelementit vievät ajatukset vuosikymmenien taakse, vaikka tekniikka pinnan alla onkin kaikin puolin tätä päivää. Pelkästään Focus-sarjan kaiutinelementeistä saisi artikkelin aikaiseksi.

Kiiltomustana saapunut hoikka, yli metrin korkuinen kolmitiekaiutinpari on miellyttävä silmälle. Elementit on asennettu niin, että niiden reunaa ja samalla asennusruuveja peittää suojakehä. Viimeistely on korkealaatuista kautta linjan. Kotelo kapenee hienoisesti taaksepäin. Jykevät, pohjaan ruuvatavat jalat asettavat kaiuttimet tukevasti alustaansa – mukana toimitetuilla piikeillä tai ilman. Maskit kiinnittyvät magneetein. Hieno yksityiskohta ja esimerkki suunnittelun pietteistä: mikäli asentaa maskin, korjaa kaiutin automaattisesti toistovastetta kankaan tuoman muutoksen verran.

KATTAVAKSI SUUNNITELTU

Keski-ikäisenä jääränä on vaikea uudistua. Sitä kuvittelee maailman olevan lähes valmis, eikä uusista asioista jaksa innostua samoin kuin vielä vuosikymmen, kaksi tai kolme sitten. Tämä pelottavaa rutiinia lietsova kauhukuva urautumisesta mielessäni pakotin itseni innostumaan testimahdollisuudesta. Olisinko mieluummin istuttanut huoneeseen passiiviset versiot ja puljannut kaapeleiden, vahvistimien sekä muun sälän kanssa, otsa kurtussa, viinilasi kädessä, uskottavuus pelissä? Ehkä. Se olisi ollut suuri vahinko, sillä Focus 50... No, palataan tähän myöhemmin.

Lähdetään liikkeelle perusasioista. Focus-mallisto edustaa Dynaudion vaihtoehtoa heille, jotka kaipaavat kaiken äänentoistoon liittyvän tekniikan kompaktissa paketissa, laadusta tinkimättä. Niinpä yksinkertaisesti ilmaistuna kyseessä on aktiivikaiutin. Se olisi kuitenkin vähättelyä, sillä Focus-sarja tarjoaa virtajohtoja lukuun ottamatta jopa täysin langattoman äänijärjestelmän. Dynaudio itse kutsuu kokonaisuutta aktiiviseksi striimausjärjestelmäksi.

KAIUTIN TUKEE ERILAISIA STRIIMAUSPALVELUITA JA PROTOKOLLIJA, KUTEN TIDAL CONNECT, GOOGLE CHROMECAST, APPLE AIRPLAY 2, SPOTIFY JA UPnP, JA ON MUUN MUASSA ROON-YHTEENSOPIVA.

Siinäkö se? Ei aivan, sillä sekään ei riitä kuvaamaan kokonaisuutta kuin suuntaa antavan auttavasti. Itse asiassa tämä artikkeliakaan ei siihen riitä. Mistäkö tiedän? Siitä, että vaadittiin kaksi Dynaudion asiantuntijaa, reilun tunnin mittainen, tarkkaan kooridinoitu etätapaaminen sekä 39-kalvoinen Powerpoint-esitys, jotta jokainen seikka tuli varmasti toimittajalle selväksi. Toivottavasti kauppiaat saavat saman infoähkyn.

Selväksi kävi myös se, että suunnitteleusasto on huhkinut hiki hatussa pitkiä päiviä, eikä todellakaan siksi, että löytäisi säästökohteita, vaan siksi, että jokainen yksityiskohta olisi huomioitu ja hiottu. Niinpä Focus ei ole vain tuunattu Evoke-sarja tai edeltävän polven Focus XD uudessa kuosisa vaan alusta alkaen oma kokonaisuutensa ja huomattavan suorituskykyinen sellainen.

TEKNOLOGIA MAHDOLLISTAJANA

Kaiuttimena Focus 50 perustuu suljettuun koteloon ja tarkoitusta varten hienosäädetyihin Esotec-basso- ja -keskiäänielementteihin sekä Cerotar-diskanttiin. Viimeksi mainittu käyttää magneetissa neodyymin sijaan perinteistä ferriittiä. Tämäkin on harkittu yksityiskohta, sillä toisin kuin passiivimaailmassa, aktiivisovellus ei kaipa neodyymin lisäherkkyyttä, joka samalla nostaisi myös häiriö- ja pohjakohinasoja.

Vahvistuksesta huolehtivat tanskalaisen Pascalin tarkoitukseen räätälöimät d-luokkaiset pääteasteet. Focus 50:n tapauksessa diskantille on varattu 110 wattia, keskiäänielementille 280 wattia ja bassoille yhteensä 280 wattia per kanava. Piikkitehoja on tarjolla yli kilowatti kanavaa kohden. Vahvistinmoduuli on pakattu omaan Faradayn häkkiinsä häiriöiden välttämiseksi.

Liitännät ovat runsaat ja sisältävät sekä digi- että analogiotot. Kaiuttimen teknisen rakenteen mukaisesti signaali digitoidaan, mutta muunnos tehdään vain kertaalleen ja äänenlaatu prosessissa kaiken aikaa etusijalla. Esimerkiksi kaiuttimien keskinäinen kellotus on hoidettu niin, että latenssia •••

Säätimen kolmeen pikavalintaan voi tallentaa omat ja muun perheen suosikkiasetukset.

DYNAUDIO FOCUS 50

Hinta	10 000 euroa / pari
Edustaja	Scanteknik Oy
Lisätietoja	dynaudio.com scanteknik.fi
Mitat (l x k x s)	21,5 x 114 x 30,5 cm
Paino	33,5 kg
Toimintaperiaate	Suljettu, 3-tie, aktiivinen
Elementit	
-basso	2 x 18 cm MSP (280 W vahvistin)
-keskialue	1 x 15 cm MSP (280 W vahvistin)
-diskantti	1 x 28 mm soft dome Cerotar + Hexis (110 W vahvistin)
Jakotaajuus	390 Hz & 4 700 Hz (dsp)
Digitaaliset otot	1 x toslink, 1 x koaksiaalinen spdif
Analogiset otot	1 x rca
Analogiset annot	1 x rca subwooferille
Striimaus	Roon, AirPlay 2, Chromecast, Tidal Connect, Spotify Connect, Qplay, UPnP
Viimeistelyvaihtoehdot	Black HG, White HG, Blonde Wood, Walnut Wood
Virrankulutus (maksimi / standby-tila)	280 W / 2 W
Muuta	Kaukosäädin, wifi, ethernet, WISA-yhteensopiva, Bluetooth 4.2

eli viivettä ei käytännössä synny. Striimauksesta vastaa Stream Unlimitedin 810-piirisarja, joka tunnetaan kenties parhaana mahdollisena. Digimuunnoksesta vastaa niin ikään laadukas Analog Devices ADAU 1962A, joka hyödyntää kahta kanavaa per ulostulo parantaen entisestään suorituskykyä (signaali-kohinasuhde).

Kaiutin tukee erilaisia striimauspalveluita ja protokollia, kuten Tidal Connect, Google Chromecast, Apple AirPlay 2, Spotify ja upnp, ja on muun muassa Roon-yhteensopiva. Dsd- tai mqa-tiedostomuotoja ei natiivisesti tueta, sillä se tekisi sisäiset dsp-prosessit, kuten kaistajaot, mahdottomaksi. Lisäksi Dynaudio tukee myös WiSA-rajapinnan mukaisia laajennettuja, langattomia yhteyksiä ja niiden vaatimia oheistarvikkeita. Itse asiassa kaiuttimet keskustelelevat keskenäänkin WiSA-rajapinnassa, joka toimii 5,2–5,8 gigahertsin taajuuksilla. Tästä seuraa muun muassa se etu, että kyseisillä taajuuksilla ei ole juurikaan muuta liikennettä häiritsemässä yhteyksiä. WiSAn ansiosta myöskin latenssi langattoman kuvan ja äänen kesken on olematon, samoin kaiuttimien keskinäinen langaton viive (maksimissaan ±1 mikrosekuntia).

On myös syytä mainita, että Focus-sarja on maailman ensimmäinen Dirac Live -huonekorjausta tukeva, striimaava aktiivikaiutin. Dirac Live -lisenssin omistaja voi siis tehdä mittaukset ja hyödyntää niitä kaiuttimissa. Prosessi on varsin simppli ja alusta alkaen ohjattu, mutta edellyttää kaiuttimien kanssa samassa verkossa olevaa tietokonetta ja siihen liitettävää, erillistä mittamikrofonia. Dirac Live jäi tällä kerralla kokematta. Syypääksi vasta testin jälkeen paljastuivat peräti kaksi viallista thunderbolt-usb-adapteria. Vika ei siis johtunut Diracista tai Dynaudiosta.

KODIN VIHDEKESKUS

Ensimmäistä kertaa verkkoon kytkettäessä kaiuttimet hakevat automaattisesti toisensa ja muodostavat keskenään stereoparin. Mikäli kaiuttimet pidetään käytössä keskenään langattomasti, rajoittuu suurin näytetaajuus 96 kilohertsiin. Koaksiaalikaapelilla digitaalisesti keskenään kytkettynä näytetaajuus nousee 192 kilohertsiin. Kaapelia ei toimiteta mukana, jotta jokainen halukas voi hankkia määrämittaisen omaan tarpeeseensa. Dynaudio-kauppias auttaa tarvittaessa sopivan kaapelin hankinnassa.

Peruskäytössä mukana seuraava, muovinen bluetooth-kaukosäädin on toimiva ratkaisu. Se sallii voimakkuussäädön, pikavaimennuksen, lähdevalinnat sekä kolme

muistipaikkaa ohjelmoitaville suosikkiasetuksille. Se tukee myös striimauspalveluiden toisto-, tauko- ja kelausominaisuuksia. Muut säätömahdollisuudet ja striimaukseen liittyvät toiminnot hoituvat ilmaisen, iOS- ja Android-laitteille saatavan sovelluksen avulla. Roonin käyttäjälle kaiuttimet muodostavat tuttuun tapaan oman hallinta-alueen, jota kautta kaiuttimia voi käskyttää.

Aloitin kokeilun sijoittamalla kaiuttimet television yhteyteen ja kytkemällä tv:n optisella kaapelilla suoraan master-kaiuttimen digitaaliottoon. Näin sain hyödynnettyä sekä elokuva-, musikaali- että konserttitarjontaa striimauspalveluista ja blu-ray-levyiltä. Samalla myös PS5-pelikonsolin peliäänät hyötyivät asetelmasta.

Roonia hyödynsin ensin langattoman verkon kautta, myöhemmin kokeilumielessä myös ethernet-kaapelilla. Kriittinen kuuntelu tapahtui osana Roon-ympäristöäni. Muita langattomia toimintoja kutittelin sekä kannettavalla MacBook Air M2 -tietokoneella että iPhone 13 -puhelimella – ilman ongelmia. Kaiuttimet kuten iOS-sovelluskin toimivat moitteetta koko pitkäkhön testin ajan. Kaiuttimiin oli niiden saapuessa tarjolla käyttäjärjestelmän firmware-ohjelmistopäivitys (1.2.86.0xdd7a250), jonka asensin ennen varsinaista käyttöä.

Television yhteydessä kaiuttimien väliksi muodostui noin kaksi metriä ja etäisyydeksi sohvalle 3–3,5 metriä. Suuntaus oli lähes suoraan eteenpäin, vain aivan hienoisesti kohti käännettynä. Etäisyydet muihin seiniin ja rajapintoihin oli tilan johdosta vaikea laskea tarkkaan.

KONSERTTIEN KESKIPISTE

Jo alusta alkaen vaikutti siltä, että Fokusessa on jotakin erityistä. Television yhteydessä normaalisti käyttämäni KEF LSX II on sekin hyvä, jopa erinomainen. Erityisesti sen kanssa työtaakkaa jakavan REL Tzero MKIII -subwooferin avustamana. Kaksikko pesee television oman äänen mennessä tullen, mikä ei ole toki mikään yllätys vaan oletusarvo. Niiden luoma autenttinen äänikenttä ei ehkä tapaa koko kaistaa, mutta toistaa sen, minkä toistaa, tarkasti ja rehellisesti. Olipa kyseessä sitten elokuvan dialogi tai musiikki.

Dynaudio nosti kokemuksen aivan uudelle tasolle. Tosin sen olisi luultavasti tehnyt Focus-malliston malli kuin malli, sillä KEFin rinnalla ne ovat kaikki kookkaampia. Joka tapauksessa Focus 50:n optimoitu digimoottori sekä huppea vahvistinteho yhdessä kartio- tuumien kanssa toisti käytännössä katsoen

koko kaistan ja vieläpä auktoriteetilla. Maltillisen kokoiseksi ja muutenkin siroksi kaiuttimeksi anti oli kertaluokkaa odotettua kattavampaa.

Pink Floydin remasteroitu Pulse-konserttitaltiointi (blu-ray) vuodelta 1994 sai valehtelematta haukkomaan henkeä. Istuimme perheen kanssa sohvalla pimeässä olohuoneessa keskellä yötä. Tunnelman puolesta olimme kuin osa alkuperäistä tapahtumaa, vaikkei taltioinnin videokuvan laatu ja 4:3-suhteen kuva vastaa tätä päivää. Sen sijaan äänenvoimakkuus nousi reippaasti tavanomaisen yli, basso ravisutti sohvaa, konserttiyleisön myötäeläminen tuli iholle. Ääni oli kaiken aikaa puhdas, dynaaminen sekä livemäisen vakuuttava ja fyysinen. Kaiuttimen orastava kyvykkyys ilmeni näyte kerrallaan. Eikö Dynaudio olekin rokkikaiutin, kysyy joku? On se sitäkin, mutta on siinä muutakin.

Jatkoin sessioita Areenan konserttitarjonnalla, ensisijaisesti RSO:n parissa viihtyen. Dynaudiot toistivat niin pienen kuin suurenkin orkesterin jouset pieteetillä, runsailla väreillä ja samettisella otteella. Soolo-osuudet naulitsivat korvat ja katseen ruutua kohti kertoen kaiken, osoittelematta kuitenkaan liikaa. Huikean hieno ote ei muuttunut vaszilla eikä toisaalta siirryttäessä klassisesta musiikista vaikkapa Frank Zappan dokumentaariseen maailmaan.

Sama järkähtämätön mutta ymmärtävä linja piti läpi Mobyn elämäkerrallisen dokumentin. Ja niin edelleen yksi musiikkiohjelma ja -dokumentti toisensa jälkeen vahvasti havainnon. Äänessä oli laadun leima, johon liitän selkeyden, puhtauden, tyyllitajun (sävykkyys koko kaistalla), laajan kaistan sekä mikro- ja makrodynaamisen suorituskyvyn. Kaikki osatekijät asettuvat sellaisessa suhteessa toisiinsa, että kuuntelu ei vaadi pinnistelyä tai ponnistelua, vaan esitys ikään kuin soljuu luonnollisesti eteenpäin riippumatta genrestä tai äänenvoimakkuudesta.

JÄRKÄHTÄMÄTÖN MONITAITURI

Dynaudio saikin poikkeuksellisen paljon aikaa nimenomaan television yhteydessä. Tämä tulee ottaa kehuna, sillä en ole edellisen vuoden aikana katsonut yhtä paljon konserttitarjontaa kuin nyt yhden kuukauden aikana. Suoraan ytimeen osuivat edellisten taltiointien lisäksi muun muassa HBO Maxilta katsottu The Weekndin megakonsertti sekä nelituntinen Rock'n'Roll Hall of Fame 2022 -tapahtuma. Itse asiassa katsoimme ne peräkkäin koko perheen voimin, yhdellä istumalla. Sen luulisi kertovan enemmän kuin paljon.

•••••

FOCUS 50 ON MONELLA TASOLLA HUIPPUKAIUTIN. SEN OMINAISPIIRTEET SAATTAVAT VIEDÄ HIENOISESTI ROKIN JA KONSERTTITALTIOINTIEN MAAILMAAN JO SIKSI, ETTÄ SE TEKEE KOKEMUKSISTA KOKONAISVALTAISEN HUIKEITA.

Konserttiähkyn jälkeen jätin ruudun pois yhtälöstä ja siirryin hyödyntämään Roonia. Kaiuttimet siirtyivät Magnepan 3.7i -paneelien raja-alueille, ja samalla sijoitteluun tuli lisää mahdollisuuksia. Kaiuttimien keskinäinen etäisyys kasvoi lopulta 3,5 metriin ja etäisyys kuuntelupaikalle neljään metriin. Tällä asetelmalla rajapinnat pysyivät joka suuntaan riittävän kaukana. Ääni muodostui valtavan suureksi, ja sekä leveys- että syvyyssuunnassa asiat alkoivat loksahdella aiempaa tv-sijoittelua paremmin paikoilleen. Suuntaus osui kohdalleen samassa kulmassa kuin tv-paikallakin; vain aivan hienoinen kääntö kuuntelupaikkaa kohti riitti.

Vertailu Magnepaniin toi esiin selkeitä eroja. Dynaudion basso säilytti iskevyytensä sekä fyysisen voiman tunnun. Niiltä osin Magnepan söi pölyä. Sen sijaan napakkuudessa Magnepan oli suvereeni. Vaikka ilma ei paineistanut tilaa Dynaudion tavoin, oli iskuäänien ja bassotaajuuksien seurattavuus jopa parempaa tasoa. Tämä ilmeni rytmimusiikin ohella jopa vokaaliosuuksilla, joissa ei Magnepanin kanssa ollut samaa syvää tummaa voimaa kuin Dynaudiolla. Elektronisella musiikilla Magnepanin rytmikkyys oli metronomin tarkkaa, Dynaudion jälkisoinnitään pidempänä subjektiivisesti hitaampaa.

Musiikkinäytteissä mainitut erot paljastuivat niin Rostropovitšin ja Eberhard Weberin soitossa kuin Jussi Chydeniuksen stemmoisakin (Lauluyhtye Rajaton). Dynaudion voima taipui eduksi silloin, kun haettiin draamaa ja sitä korostavaa massaa. Esimerkiksi Brucknerin 1. sinfonian (Eugen Jochum, DG) ylä- ja alamäissä, miksei Mahlerillakin ja tiettyyn pisteeseen Schubertilla.

Yläpään toiston paremmuus jakaantui ääninäytteiden perusteella. Dynaudion crema ja kauneus korosti sävyjä, Magnepanin nauha soinnin pituutta ja voimaa. Kumpikin puolsi voittajan paikkaa omilla ansioillaan. Koska kumpikaan kaiutin ei honota tai soi niin sanotusti virheellisesti, ei raskauttavia puutteita ollut löydettävissä helposti. Jos osoitella pitäisi, niin keskialueella ja ajoittain bassotaajuuksilla Dynaudion hienoinen painavuus kuului turhana painolastina. •••

Toisaalta myös Magnepanilla on taakkansa, kuten hienoisesti häiritsevä ylemmän keskialueen kauneusvirhe. Kaikesta huolimatta kumpikin kuuluu heittämällä laatuluokkaan, jossa makuasioilla on jo yksittäisiä virheitä tai pieniä puutteita suurempi merkitys.

Tila-asioissa Magnepan hurmaa aidon kokoisilla muusikoilla ja tilalla soittajien välissä. Fakta, joka johtuu korkean kaiuttimen tasaisesti ylös saakka säteilevästä pinnasta. Dynaudio jäi kerronnan viitekehyksessä viitteellisemmäksi, kun yritti piirtää artistien rajapinnat ilmaan. Ero johtuu enemmän kaiuttimien teknisistä lähtökohdista ja toteutustavoista kuin yhdestä oikeasta tavasta hahmottaa maailmaa.

Siitä päästäänkin olennaiseen. Focus 50 on monella tasolla huippukaiutin. Sen ominaispiirteet saattavat viedä hienoisesti rokin ja konserttitaltiointien maailmaan jo siksi, että se tekee kokemuksista kokonaisvaltaisen huikkeitä. Se saattaa löytää itsensä elokuvien parista, sillä jo stereotoisto sen äänenpainearoilla ja selkeydellä pesee huonon monikasetin ja epäilemättä jokusen kalliimmanakin. Mikään ei kuitenkaan estä nauttimasta muustakin musiikkiannista yhtä suurella innolla.

Puutelista onkin varsin maltillinen. Sinne kirjataan hienoinen runsaus, joka ilmenee jopa irti rajapinnoista puutalon suurehkoissa tupakeittiössä ja vieläpä kaiuttimen neutraali-asetuksella. Dirac Live -korjauksella tämäkin lienee muokattavissa. Myös tila-toistossa olen kuullut tarkemmin x-y-z-avaruutta hyödyntäviä toistimia. Tähänkään en tarttuisi kovin tiukkaan, sillä kokonaisuus ratkaisee. Yksittäisillä osa-alueilla Dynaudio on vielä helppo haastaa, mutta kokonaisuuden suhteen vaikeusaste kasvaakin jo reippaasti. ■

Vahvistinpaneelin liitinpatteristo mahdollistaa langattomuuden lisäksi myös perinteiset kytkennät.

HINTA JA LAATU TASAPAINOSSA

Dynaudio Focus 50 on sanalla sanoen huikkea kaiutin, joka vie langattomuuden helppouden uuteen laatuluokkaan. Mikäli toimittajan työ ei edellyttäisi avonaisempaa arkkitehtuuria ja laitekeskeisempää tulokulmaa testimahdollisuuksien huomioimiseksi, saattaisin vakavasti harkita Dynaudiota. Tämän jälkeen ainakin tv-ympäristön äänentoiston laatuaspektit menevät uudelleenharkintaan.

Kaunis ja huoliteltu ulkoasu sekä testin ajan moitteeton toimintavarmuus ovat vahvuuksia nekin. Äänelliset puutteet ovat siinä mielessä turhaa debattia, että täydellistä kaiutinta ei ole olemassa.

On selvää, että Dynaudiolla itselläänkin on tarjota vielä tätäkin parempaa ääntä passiivimalleisinaan. Kuten monella muullakin valmistajalla. Hinta onkin sitten jo jotakin aivan muuta. Epäilen vahvasti, ettei samalla rahalla olisi löydettävissä kokonaisvaltaisesti yhtä vakuuttavaa lopputulosta, mikäli sitä etsisi passiivikaiuttimista oheistarpeineen.

+ HINTA-LAATUSUHDE | ÄÄNI | ÄÄNENPAINEARAT | KÄYTETTÄVYYS | VIIMEISTELY | DIRAC LIVE

- PIENTÄ RASKAUTTA ALAKESKIALUEELLA JA BASSOILLA | 24/192-TUKI ERILLISELLÄ KAAPELILLA | EI DSD-TUKEA